

Sygn. akt VIII Cz 288/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO. Katarzyna Borowy (spr.)

Sędziowie: SO. Hanna Matuszewska, SO. Jadwiga Siedlaczek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 maja 2013 r.

sprawy **z wniosku wierzycieli Banku (...) S.A. w W., (...) spółka z o.o. w W., (...) Towarzystwa Ubezpieczeń (...)S.A. w S., (...) S.A. we W.**

przeciwko **dłużnikom M. Z. i B. Z.**

w przedmiocie skargi dłużnika na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu Romualda Czaplewskiego

na skutek zażalenia **dłużniczki B. Z.**

od postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 6 listopada 2012 r.

sygn. akt XI Co 956/11

p o s t a n a w i a : oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w Toruniu oddalił skargę M. Z. na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu Romualda Czaplewskiego, tj. na zastosowanie niewspółmiernie uciążliwego sposobu egzekucji w sprawach Km 4573/11, Km 2796/09, Km 1371/09, Km 2466/12 w postaci egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego - spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w T. przy ul. (...). Ponadto Sąd ten oddalił wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w T. przy ul. (...) w sprawach Km 4573/11, Km 2796/09, Km 1371/09, Km 2466/12. Oddalony został wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawach Km 4573/11, Km 2796/09, Km 1371/09, Km 2466/12 oraz stwierdzony brak podstaw do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 kpc. Kosztami postępowania obciążony został skarżący.

W dniu 3 września 2012 r. dłużnik złożył skargę na obwieszczenie o licytacji należącego do niego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w T. przy ul. (...) z dnia 3 września 2012 r. W uzasadnieniu wskazał, że dokonuje dobrowolnych wpłat na poczet zadłużenia. W uzupełnieniu skargi w pismach z dnia 12 i 23 września 2012 r. dłużnik podniósł, że Komornik stosuje wobec niego środek egzekucyjny nadmiernie uciążliwy w sytuacji stałych wpłat dokonywanych przez niego na rzecz wierzycieli i na podstawie art. 799 § 2 kpc

wniósł o zawieszenie egzekucji ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu oraz wniósł o zawieszenie w całości postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 821 kpc w związku ze złożoną skargą.

W odpowiedzi na skargę Komornik wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej. Wskazał, że wierzyciele w sprawach Km 2796/09 oraz Km 4573/11 podtrzymują egzekucję z nieruchomości, a zatem dłużnik może zwolnić się z niej tylko po zapłacie całości zobowiązań do licytacji albo uzyskaniu pisemnej zwłoki. W kolejnym piśmie z dnia 2 października 2012 r. organ egzekucyjny podniósł, że dobrowolne wpłaty dłużnika, nie zapewniają zaspokojenia wierzycieli w prowadzonych sprawach egzekucyjnych.

Według Sądu I instancji skarga dłużnika nie zasługiwała na uwzględnienie.

Choć dłużnik jako przedmiot zaskarżenia wskazał obwieszczenie o licytacji, to jednak z jego późniejszych pism wynika, że jego skarga dotyczyła zastosowania wobec niego zbyt uciążliwego sposobu egzekucji w postaci egzekucji z ograniczonego prawa rzeczowego - spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w T. przy ul. (...) w sytuacji dokonywania przez niego dobrowolnych wpłat na rzecz wierzycieli na poczet zadłużenia.

Zagadnienie współmierności zastosowanego sposobu egzekucji do wielkości zadłużenia reguluje przepis art. 799 § 1 kpc, który stanowi, że wierzyciel może w jednym wniosku wskazać kilka sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi. Spośród kilku sposobów egzekucji wierzyciel powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika.

Przepis art. 799 § 1 k.p.c., nakazujący stosowanie w postępowaniu egzekucyjnym, spośród kilku możliwych sposobów egzekucji, sposobu najmniej uciążliwego dla dłużnika, adresowany jest do wierzyciela. Przepis ten jest wyrazem ogólnej zasady postępowania egzekucyjnego - współmierności sposobów egzekucji do jej celu, mającej zapobiegać szykanowaniu dłużnika i nadużywaniu egzekucji przez wierzyciela.

W doktrynie podkreśla się, że wniosek wierzyciela o przeprowadzenie egzekucji z zastosowaniem więcej niż jednego sposobu egzekucji wiąże organ egzekucyjny, albowiem wierzyciel decyduje o biegu egzekucji i jej zakresie. Dlatego nawet jeżeli wybrał sposób egzekucji uciążliwy dla dłużnika, komornik nie może odmówić prowadzenia egzekucji. Nałożenie na wierzyciela ustawowego obowiązku zastosowania sposobu egzekucji najmniej uciążliwego dla dłużnika nie rodzi po stronie tego ostatniego uprawnienia domagania się prowadzenia egzekucji w taki właśnie sposób. Jeżeli jednak dłużnik wykaże, iż poniósł szkodę wskutek prowadzenia egzekucji z naruszeniem zasad postępowania określonych w art. 799 k.p.c., może domagać się od wierzyciela stosownego odszkodowania (R. Kowalkowski, Komentarz do art. 799 Kodeksu cywilnego, Currenda 2005).

Dopiero przepis art. 799 § 2 kpc gwarantuje dłużnikowi środek prawny, za pomocą którego może on dążyć do urzeczywistnienia zasady współmierności sposobów egzekucji do jej celu - zgodnie z art. 799 § 2 jeżeli egzekucja z jednej części majątku dłużnika oczywiście wystarcza na zaspokojenie wierzyciela, dłużnik może żądać zawieszenia egzekucji z pozostałej części majątku. Przesłanką częściowego zawieszenia egzekucji na podstawie tego przepisu jest stwierdzenie, że egzekucja z innej części majątku dłużnika oczywiście wystarcza na zaspokojenie roszczenia wierzyciela.

Składając wniosek na podstawie art. 799 § 2 kpc, dłużnik powinien wskazać, jaki konkretnie składnik jego majątku wystarcza na zaspokojenie wierzyciela oraz udowodnić, że wartość tego składnika w sposób oczywisty wystarcza na ten cel.

Według danych organu egzekucyjnego (k. 118) wysokość należności w sprawie Km 2796/09 wraz z odsetkami wynosi 73.048,10 zł, natomiast w sprawie Km 4573/11 - 23.452,11. Zadłużenie w tych sprawach wynosi łącznie 96.500,21 zł. Zdaniem Sądu przy ocenie, czy egzekucja z części majątku dłużnika innych niż spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu wystarcza na zaspokojenie wierzycieli należało pominąć należności w sprawach Km 1371/09 oraz Km 2466/12, ponieważ wierzyciele ci nie dysponują tytułem egzekucyjnym zaopatrzonym w klauzulę wykonalności przeciwko małżonce dłużnika (zatem i tak nie mogliby uczestniczyć w podziale sumy uzyskanej z egzekucji ze spółdzielczego

prawa do lokalu). Nie miało to jednak wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, ponieważ dłużnik M. Z. nie wskazał, jaki składnik jego majątku (inny niż spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu) ma wartość 96.500,21 zł, a tym samym pozwala na zaspokojenie wierzycieli w sprawach Km 2796/09 i Km 4573/11.

Wprawdzie na posiedzeniu jawnym w dniu 24 września 2012 r. dłużnik oświadczył, że prowadzi działalność gospodarczą (transportową) i miesięcznie jest w stanie spłacać zadłużenie po 15.000 zł (k. 116), jednakże zdaniem Sądu potencjalny dochód z działalności gospodarczej nie stanowi części majątku, o jakiej mowa w art. 799 § 2 kpc, poprzez wskazanie której dłużnik może skutecznie żądać zawieszenia egzekucji z innej części swojego majątku.

Przepis art. 799 § 2 kpc nie wyklucza, by część majątku, którą wskazuje dłużnik jako wystarczającą do zaspokojenia wierzycieli miała charakter wierzytelności przyszłej i okresowej (np. wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za pracę), jednakże zdaniem Sądu I instancji musi to być tego rodzaju część majątku, z której możliwa jest egzekucja według jednego ze sposobów egzekucji świadczeń pieniężnych przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (za taką interpretacją przemawia powiązanie art. 799 § 2 kpc z § 1 tego przepisu). Przepisy kodeksu nie przewidują jednak „egzekucji z dochodu z działalności gospodarczej” jako jednego ze sposobów egzekucji. Przewidują natomiast „egzekucję z wierzytelności”, które mogą przysługiwać dłużnikowi w związku z prowadzoną działalnością. Dłużnik nie wskazał, jakie wierzytelności przysługujące mu z tytułu prowadzonej działalności mogłyby wystarczyć na zaspokojenie wierzycieli. Ponadto dochód z działalności gospodarczej ma charakter nieregularny, zatem nie pozwala na ocenę, w jakim czasie dłużnik dokonałby spłaty zadłużenia.

Należy również zauważyć, że dokonywanie przez dłużnika dobrowolnych wpłat na rzecz wierzycieli nie stanowi przesłanki zastosowania przepisu art. 799 § 2 kpc.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I i II sentencji postanowienia na podstawie art. 799 § 2 kpc a contrario.

Ponieważ skarga okazała się niezasadna, nie było również podstaw do zawieszenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 821 kpc, dlatego też Sąd I instancji orzekł jak w punkcie III sentencji postanowienia.

O kosztach orzeczono w punkcie V na podstawie art. 770 kpc.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniosła B. Z. zaskarżając je w punkcie I, II, III i V oraz wnosząc o

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia przez S.R. w T-niu w ramach samokontroli i uwzględnienie skargi na czynności komornika, zawieszenie postępowań egzek. ze spółdz. własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położ. w T-niu przy ul. (...) (w sprawach jak w zaskarżanym postanowieniu), zawieszenie egzek. wymienionych w pkt. III orzeczenia oraz zwrot kosztów postępowania na rzecz małż. Z. (B. Z. zwłaszcza),

ewentualnie

2. zmianę w/w orzeczenia przez Sąd Okręgowy w Toruniu, poprzez uwzględnienie żądania - skargi dłużników (B. Z. z mężem) i uwzględnienie ich skargi na czynności komornika j.w., zawieszenie postępowań egzek. ze spółdz. własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położ. w T-niu przy ul. (...) (w sprawach jak w skarżonym postanowieniu), zawieszenie egzek. wymienionych w pkt. III orzeczenia, a nadto,

3. zasądzenie zwrotu kosztów postępowania w sprawie niniejszej na rzecz dłużników i od wierzycieli - wg norm prawem przewidzianych (zwłaszcza zwrot na rzecz B. Z.).

SĄD OKRĘGOWY *zważył, co następuje:*

Zażalenie B. Z. nie jest uzasadnione.

Zgodnie z brzmieniem art. 316 kpc który znajdzie odpowiednie zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym poprzez art. 397 § 2 kpc sąd orzeka według stanu istniejącego w dacie wydawania orzeczenia. Tymczasem postępowanie

egzekucyjne z nieruchomości zostało umorzone w sprawach Km 2796/09, Km 4573/11 i Km 1371/09 postanowieniami z dnia 28.01.2013 r. Natomiast w sprawie Km 2466/12 postanowieniem z dnia 11.02.2013 r. Wszystkie w/w orzeczenia są prawomocne. Tym, samym na dzień dzisiejszy nie toczy się egzekucja z nieruchomości dłużników, a więc sposobem, który według dłużników był nazbyt uciążliwy. W tej sytuacji z oczywistych względów już tylko z tej przyczyny nie ma przesłanek aby uwzględnić zażalenie a w dalszej kolejności skargę i postępowanie w sprawie zawiesić co do egzekucji z nieruchomości. Nie można bowiem zawiesić egzekucji z nieruchomości skoro została zakończona. Oczywiście jest również, że jedyną przesłanką zawieszenia postępowania egzekucyjnego jako całości była ewentualność uwzględnienia skargi.

Brak podstaw do jej uwzględnienia czyni niezasadnym, zażalenie w tej części, w której dłużnik domagał się zawieszenia postępowania. Niezasadność wniesionej skargi uzasadniała zastosowanie art. 770 kpc w zakresie orzekania o kosztach. Opisane wyżej względy czynią zbytecznym odnoszenie się do zarzutów podniesionych w zażaleniu.

Finalnie stwierdzić należy, że zażalenie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 i 13 § 2 kpc.